

NYUTGIVELSE I MARKER

Årets julegavetips fra Marker Historielag.

Side 5

MORO PÅ MYRLAND

Les om hva som rører seg på Myrland Ungdomsgård.

Side 16 og 17.

VINDMØLLER ENGASJERER

Debatten rundt den planlagte vindmølleparken i Vestfjella i Aremark tiltar.

Side 18 og 19

Flinke barn i Rømskog

Gymsalen i Rømskog var full av stolte besteforeldre da elever og lærere ved skolen inviterte til førjulsfest. Side 6 og 7

AVISA Grenseland

DESEMBER 2011

Aremark

Innbyggere: 1.405
Areal: 321 km²
Kommunesenter: Fosby
Ordfører: Geir Aarbu (Sp)

Marker

Innbyggere: 3.491
Areal: 413 km²
Kommunesenter: Ørje
Ordfører: Stein Erik Lauvås (A)

Rømskog

Innbyggere: 685
Areal: 183 km²
Kommunesenter: Rømskog
Ordfører: Kari Pettersen (KrF)

AG - et samlende medium

Det er med stor grad av stolthet vi nå slår fast at Avisa Grenseland i disse dager fyller 5 år. Avisa ble etablert «mot alle odds», og den har overlevd, om enn ikke uten utfordringer. Avisa Grenseland er blitt et samlende medium i en region bestående av tre selvstendige kommuner som historisk sett har hatt sine lokale motsetninger. Det er ikke gjort over natten å få et slikt samarbeid til å fungere.

Det er politikerne som legger listen for hvor omfattende et slikt interkommunalt samarbeid skal være. Avisa Grenseland har forsøkt å formidle noe av det som skjer og hvilke konsekvenser det vil få for innbyggerne. Det viktigste for Avisa Grenseland har imidlertid vært å forsøke å få innbyggerne nærmere hverandre. Aremarkinger, markinger og rømsjinger må bli bedre kjent med hverandre, kjenne på hvor vi er like og hvor vi er forskjellige. Fortsatt er mye ugjørt, men vi er helt overbevist om at innbyggerne i de tre kommunene i dag vet mye mer om hverandre enn de gjorde før Avisa Grenseland ble etablert. Så er det bare å håpe at AG i fremtiden vil bli en enda viktigere brikke i kampen for å overleve som selvstendige. Da må AG bli mer enn bare snill og positiv. AG må bli et toveis organ der informasjon og meninger går begge veier.

Det er halvannet år til neste stortingsvalg. Skal vi legge dagens menings-

målinger til grunn, vil Erna Solberg bli vår neste statsminister. Hun har gjort det klart at antall kommuner i Norge skal halveres. Det blir ikke rom for særlig mye frivillighet. Men det vil bli vanskeligere å rive opp og slå sammen aktive småkommuner som knytter tette bånd vil hverandre. Derfor er det mye opp til oss selv om vi skal forbli selvstyrte småkommuner eller bli utkanter i de nærmeste storkommunene. I dette bildet vil Avisa Grenseland kunne spille en viktig rolle.

Den tradisjonelle lokalavisa i Aremark er Halden Arbeiderblad. Men Aremark er en utkant, og dekningen har naturlig nok vært preget av skipptak. Marker har så langt vært best stilt av våre kommuner. Indre Smaalenenes Avis var i sin tid veldig opptatt av Marker. Etterfølgeren Smaalenenes Avis har ikke vært like aktiv. Men fortsatt står Smaalenene ganske sterkt i Marker. I Rømskog er det Indre Akershus Blad som regjerer. Antall abonnenter er ganske høyt, men Rømskog er og blir en utkant i avisas dekningsområde.

Det har ikke vært noen ambisjon for Avisa Grenseland å ta opp kampen med de tre dagsavisene. Nyheter, branner, ulykker og politiske saker egner seg best i medier som kommer hver dag. AG har i stedet forsøkt å informere og samtidig lete frem spennende mennesker og positive saker. AG har vært et supple-

ment til dagsavisene. Det vil AG fortsatt være, men den generelle utviklingen for lokalaviser over hele landet er synkende opplag, færre lesere og dermed også svakere økonomi. Det betyr at våre kommuner i stadig sterkere grad må sørge for informasjon og kommunikasjon med innbyggerne på annen måte. Spesielt de unge svikter dagsavisene. Med unge mener vi i denne sammenheng folk under 40 år. Og unge innbyggere er fremtiden. For de unge er det nettet som gjelder. Eller de superlokale mediene.

Det er alltid saker som i større eller mindre grad opptar innbyggerne. Så langt har dagsavisenes Fritt Ord-spalter vært arenaen for ris og ros. I sommer har aremarkingene deltatt i til dels harde ordvekslinger om mobbing på skolen, byggedyr og ikke minst planene om en vindmøllepark. Det har vært tøffe tak og mange harde ord er falt. Men debatten har foregått i Halden. Verken Marker eller Rømskog har fått med seg det som har opptatt aremarkingene i sommer og høst. Samme problemstilling gjelder i det øvrige Grenseland. Skal samarbeidet bære frukter over tid, må vi ha en felles arena for saker som opptar folk. Og Avisa Grenseland er per i dag eneste potensielle fellesarena for meninger og meningsutvekslinger. Det er vår ambisjon for fremtiden å utvikle denne arenaen til innbyggernes og kommunenes beste.

LEDER

Neste utgave kommer 9. februar

Første utgave av Avisa Grenseland neste år kommer i postkassene 9. februar. Siste frist for innlevering av bidrag, det være seg redaksjonelt stoff, kommunal informasjon eller bestilling av annonser er

Tirsdag 31. januar 2012

Adresser og telefonnummer finner du i feltet nedenfor.

Avisa Grenseland er et felles organ for grensekommunene Aremark, Marker og Rømskog.

Redaktør: Siri M. Dalnoki (mob. 416 65 793),
Redaksjon: Øyvind Ottersen (mob. 468 24 777),
Tore Robert Klerud (mob. 905 56 720)
Grafisk design: Sunniva Hansen (mob. 400 38 037),
Runar Drønen (mob. 950 73 311)

Besøksadresse:
Byline tekst & design,
Fosby, 1798 Aremark

Telefon: 99 22 1798
E-post: post@byline.as
www.byline.as

Trykk: Edda Trykk

Trenger boliger

Boligsituasjonen i Rømskog er en utfordring - i hvert fall dersom det ønskes flere innbyggere til kommunen. Bjørnar Storeheier i Bolyst-prosjektet og kommunen ønsker forslag fra innbyggere og kreative innspill på hvordan dette kan løses i fremtiden.

- Vi mangler utleieboliger i Rømskog, enten det er eneboliger eller leiligheter. Derfor ønsker kommunen å komme i kontakt med mulige utbyggere, eller folk som har kreative ideer. Kommunen ønsker å legge forholdene godt til rette for eventuelle utbyggere, sier ordfører Kari Pettersen og legger til at tomter er ikke mangelvare i Rømskog.

- Kommunen har tidligere ikke hatt noe særlig fokus på boligpolitikk. Vi ser nå at dette må vi ta tak i dersom vi ønsker å øke innbyggertallet. Dette ønsker vi å se nærmere på fremover, sier ordføreren, som nylig var på en konferanse i regi av Husbanken om boliger i distrikter.

- Her fikk jeg eksempler på flere kreative løsninger. Blant annet er det folk som har satt i stand låven til å bli en leilighet. Det er mange muligheter, som også kan være en ekstrainntekt på gården, sier Kari Pettersen.

Bjørnar Storeheier i Bolyst forteller at det skal bli et åpent møte på Kommunehuset i Rømskog onsdag 25. januar. Dette bør være av interesse for mulige utbyggere og alle andre som ønsker å være med på å forme Rømskog i fremtiden.

Det nye korttidsrommet ved sykehjemmet i Rømskog. Her var det blant annet garderobe før.

Nytt rom i Rømskog

På Eldresenteret i Rømskog ble et helt nytt korttidsrom åpnet i desember. Bakgrunnen for rommet er Samhandlingsreformen. Rommet skal brukes av pasienter i en kortere overgangsperiode, der de ikke lenger trenger å oppholde seg på sykehus, men heller ikke er friske nok til å reise hjem. Det nye rommet på «hjemmet» har nødvendig utstyr og ligger beleilig til med egen utgang og sofakrok.

Frisørgalleriet

ÅPNINGSTIDER:
MANDAG-FREDAG 09.00-16.30
Kveld og lørdag etter avtale

MONICA RØLLEID OG CAMILLA SANDE

Telefon 69 19 90 05 • Mobil 41 66 14 06 • Bankbygget i Aremark ✂

MATRIX

IMAGINE ALL YOU CAN BE

NYHET
MATRIX
total results

Nå kan også du unne deg profesjonelle frisørprodukter!

Vi ønsker alle våre kunder God Jul og Godt Nytt År!

GAVEKORT I JULEGAVE
Vi har gavekort med valgfritt beløp.

JUL I BUTIKKEN
Vi har julekaffe, godis og marmelade.

HUSK JULEKALENDEREN PÅ FACEBOOK!

God jul & godt nyttår

ÅPNINGSTIDER I JULEN:
22/12: 09-19, 23/12: 09-16,
STENGT JULAFTEN,
Romjulen 27-29/12: 11-14,
30/31 stengt pga varetelling

Mamsen & Mini
Klær - Sko - Gaver - Utstyr

Adresse: Storgata 41, 1870 Ørje,
www.mamsenmini.no

TJUJSTART PÅ JANUARSALGET!
Bøboli str. 12-16 - 60% rabatt
Mammalær fra Boob - 60%
Alt fra Troll - 60%
Tilbudet gjelder fra 22.12.11 til 30.01.12

LEDIGE JOBBER PÅ NY BENSINSTASJON

Da vi har hatt gleden av å erverve Aremark Bensin og Service, vil vi informere om at så snart graving og byggearbeider er ferdig, i midten av mars 2012, vil vi åpne en helt ny bensinstasjon i Aremark. Til å hjelpe oss trenger vi 4-5 voksne, ansvarsbevisste personer i hel- og deltids stillinger.

Søknader sendes med CV til
Degernes Café & Servicesenter, 1892 Degernes
eller degernes@beststasjon.no

Ann-Helen og Truls Pedersen

Skriv om elgen!

Forfatterspirer i distriktet inviteres til en stor novellekonkurranse med elgen som tema. Resultatet blir en bok hvor Knut Nærum og Levi Henriksen er blant bidragsyterne.

SIRI M. DALNOKI, TEKST

Det er Turid Kollerød, leder for Elgfestivalen i Aremark, som fronter denne kreative konkurransen. Elgfestivalen arrangeres annen hvert år, hvilket betyr at det i 2012 igjen blir festival med skogens konge som tema i Aremark.

De beste historiene. Elgfestivalen har arrangert ulike typer konkurranser opp gjennom årene. Tegnekonkurranser med elg, beste matrett og fotokonkurranse har stått på festivalprogrammet. Nå blir det altså en novellekonkurranse om elgen.

– Vi oppfordrer særlig barn og unge til å være med på novellekonkurransen,

men voksne får også lov til å være med. Kravet er at elgen er med i fortellingen i en eller annen form, forteller festivalleder Turid Kollerød.

De beste historiene vil altså bli premiert og samlet i boka sammen med noveller fra nevnte, kjente forfattere. Juryen vil bestå av Bjørn Andersen (bokhandler Andersen i Halden er forlegger), forfatter Sissel Margrethe Børke og festivalleder Turid Kollerød.

Bidrag til konkurransen skal leveres innen 10. mars neste år, og kan sendes på e-post til novelle@elgfestivalen.no.

Vi tipper at boka vil gå som varmt hvetebrød når den skal selges på Elgfestivalen i Aremark 7., 8., og 9. september 2012.

Elgen skal igjen stå i sentrum når det inviteres til en novellekonkurranse i forkant av neste år Elgfestival. (Foto Øyvind Ottersen)

spennende nettsider

– veien til økt oppmerksomhet

Gode nettsider er blitt en nødvendighet for alle typer virksomheter. Byline AS kan lage nettsider for akkurat deg – alt fra omfattende løsninger til enklere varianter. Noen ønsker å oppdatere sidene selv. Andre vil ha hjelp til det også.

Byline AS leverer de websidene du ønsker. Godt innhold, oversiktlig presentasjon og et spennende design.

Ta kontakt om du vil friske opp dine eksisterende sider eller lage helt nye fra bunnen av.

www.byline.as

BYLINE tekst & design

Telefon: 992 21 798 E-post: post@byline.as Adresse: Fosby, 1798 Aremark

Dette er resultatet. En gammel bok i ny drakt - med svært høy lokalhistorisk verdi. Nå lett lesbar for folk flest. Fra venstre historielagets leder Marit Egeberg Krog, Solveig Krog, Barbro Kvaal og Trond H. F. Kasbo.

Historisk godbit i ny drakt

Kaldsboka fra 1885, skrevet av presten Jørgen Henrik Hegermann Brochmann, har fått nytt liv. Marker Historielag, med Solveig Krog og Barbro Kvaal i spissen, har æren for dette.

Barbro Kvaal (til høyre) og Solveig Krog (til venstre) har lagt ned mange timer i arbeidet med å skrive av Rødenes Prestegjelds Kaldsbog av 1885. De to damene og Marker Historielag presenterte boka på Marker Bo- og Servicesenter.

De to damene har jobbet i tre-fire år med avskrivningen av den originale, håndskrevne «Kaldsbog» av 1885. Det har gått med mange timer til arbeidet, for ikke å snakke om diverse runder med korrekturelesning.

Tre hoveddeler. Kaldsboka har enorm lokalhistorisk verdi. Presten skildrer nærområdet, og da snakker vi om Rødenes og Rømskog, på en omfattende og detaljert måte. Boka handler ikke bare om kirken, men beskriver mye av miljøet rundt. Vassdraget, holmer, veier, gårdsnavn og navnenes betydning blir viet mye oppmerksomhet. Det gjelder også jord- og skogbruket, fiske- og fugleliv. Med andre ord - en lokalhistorisk bok som bør ha en sentral plass i bokhylla på gården, i hvert fall i Rødenes og Rømskog.

Solveig Krog er damen som ivret for at boka skulle bli avskrevet og tilgjengelig for interesserte.

- Jeg har kjent til boka i femten år. Den er vanskelig å lese fordi den er håndskrevet. Sammen med Barbro Kvaal har jeg skrevet av boka, og det har blitt samlet inn

noen gamle bilder, forteller Krog, som er riktig fornøyd med resultatet.

- Det er veldig godt å være ferdig med prosjektet, særlig med tanke på at jeg har etterlyst boka så lenge, sier hun og legger til:

- Kirken er bare en liten del av denne boka. Kan ikke komme på et emne som forfatteren ikke har vært innom.

Boka er trykt i fem hundre eksemplarer og vil kunne kjøpes blant annet hos bokhandlere lokalt. Den består av tre hoveddeler: topografi, krønike og embete.

Marker Historielag arrangerte boklansering i slutten av november. Denne fant sted på Bo- og Servicesenteret, hvor mange historieinteresserte kom for å høre om nyutgivelsen. Kirkehistoriker og sogneprest i Sarpsborg, Trond H. F. Kasbo, holdt en presentasjon der han fortalte om presten Brochmann. Kasbo har også lagd en omfattende beskrivelse av Brochmann til boka.

Historielaget har vært i kontakt med familien til prest Brochmann.

- Svigerdatteren til presten ønsket oss lykke til med utgivelsen, og hun skal få tilsendt et eksemplar, ble det fortalt under boklanseringen.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Kjempehyggelig førjulsfest i Rømskog

Korte og fine sketsjer sto også på programmet. Her ser vi (fra venstre) Celine Malnes Berg, Ole Jørgen Bergquist, Vilde Myrvold, Kristina Bergquist og Brian Kind Andresen.

Alle barn ved Rømskog skole var på scenen i løpet av festen. Her synger Mari Lorentzon.

Med barnehagens Lucia-tog gikk startskuddet for den årlige førjulsfesten for pensjonister i Rømskog tirsdag 13. desember.

Christoffer Jørgensen og Vilma Nilsen leste juleevangeliet.

Rømskog skoles førjulsfest for pensjonister har gjennom årene blitt til en høyt verdsatt tradisjon. Første gang festen ble arrangert var midt på 1980-tallet. Innholdet har blitt noe forandret med årene. Men hensikten er fortsatt den samme; å skape en hyggelig arena hvor rømsjinger treffes på tvers av generasjonens skiller. Ikke tvil om at besteforeldre nøy synet av flinke barnebarn som stolt sto på scenen og sang. Og ikke tvil om at barna synes det var stas at bestemor og bestefar, eller oldemor, kom for å se på dem!

Flinke elever fikk vist frem sine engelskkunnskaper gjennom sang fra scenen i gymsalen.

Samson Norheim-Bergquist spilte trekkspill for hele forsamlingen. Her spør rektor Rune Jørgensen hvor lenge den unge musikeren har spilt instrumentet.

I gymsalen var bordene dekket, og barna hadde lagt bordkort til seg selv. Innimellom underholdningen fra scenen, var det sang av diverse kjente og kjære julesanger.

Vi ønsker våre kunder og forbindelser en riktig
God Jul og et Godt Nytt År!

ÅPNINGSTIDER I JULEN

Julaften og nyttårsaften:

Stengt

Romjulen (hovedkontoret Ørje):

Kl. 09.00 – 15.00

Ved skade ring: **03100** (døgndåpen)

Aremark – Marker – Rømskog
Tlf. 69 81 01 80 – fax 69 81 01 90
www.gjensidige-marker.no

joker
– helt i nærheten

www.joker.no

LEGG HANDLETUREN TIL AREMARK

Vi satser ekstra på:

- Frukt og grønt
- Ferske brødvarer
- Gode middagstilbud
- Stort og variert vareutvalg

*Vi vil ønske alle våre kunder
God Jul og Godt Nytt År*

Utvalg av apotekvarer fra Apotek1

Åpningstider julen 2011:
Julaften 9-13, romjul 9-17, nyttårsaften 9-15

Båtutslippen ved rensanlegget i Aremark skal stenges etter anmodning fra Mattilsynet.

Slutt på båtutslipp

Båtutslippen ved rensanlegget i Aremark er flittig brukt av båtfolket. Etter anmodning fra Mattilsynet skal det bli slutt på det. Det blir altså ikke lenger lov å bruke plassen til å ta opp eller slippe ut båter. Kommunen venter imidlertid til å stenge av plassen til folk har fått tatt opp båtene sine.

På Tripperød nær Bjørkebekk og i Strømsfoss er det også mulighet for båtutslipp, og kommunen oppfordrer båtfolket til å bruke disse plassene i stedet, inntil kommunen har funnet en annen løsning.

– Det jobbes med å finne alternativer, sier Tron Sverre Johansen, virksomhetsleder teknisk i Aremark kommune.

Annie Myrene (til høyre) og Sofie Berle Hoff i sving med å servere sultne aremarkinger julevafler.

Solgte julevafler

Sofie Berle Hoff og Annie Myrene solgte julevafler på Joker i Aremark og under juleveipåpningen 26. november, noe som falt i smak hos store og små.

– Dette gjør vi fordi vi samler inn penger til en skoletur, forteller to blide jenter mens de fortsetter vaffelsteking.

De to går «Service og samferdsel» på Halden videregående skole, og salg av varer – i dette tilfelle vafler – og tjenester er et ledd i undervisningsopplegget, i tillegg til at salget skal bidra til en god slant til klasseturen i vinter.

Best-bensin på nyåret

Truls Pedersen driver bensinstasjon, pub og kafé i Degernes. Han har stor tro på fremtiden for bensinstasjonen i Aremark, men han har ingen planer om å drive pub der.

Neste år blir det igjen mulig å fylle bensin i Aremark. Truls Pedersen har lang erfaring i bransjen og satser flere millioner kroner på stasjonen som skal bli «Best».

I oktober kastet Tom Winters inn håndkleet og stengte bensinstasjonen sin i Aremark. Til stor fortvilelse for lokalbefolkningen. Siden har det skjedd ting. Truls Pedersen fra Halden, som driver bensinstasjon, kafé og pub i Degernes, kjøpte stasjonen. Planen er klar, og stasjonen blir Best i stedet for Shell.

Stort potensial. – Jeg har bestilt nye tanker, nye pumper og håndverkere til å bygge ut butikkdelen. Jeg håper på å åpne dørene i løpet av mars og senest 1. april. Det skal bli en moderne bensinstasjon med stort vareutvalg. Satser også på fullt gatekjøkken med take-away mat og pizza som lages fra bunnen av, forteller Truls Pedersen.

Pizzasalget har han god tro på. I Degernes utgjør denne biten en million kroner i omsetning i året. Bensinstasjonen har han drevet i rundt 25 år, så han har god greie på hva dette går ut på.

– I Degernes bor det fem hundre mennesker. Her er det knapt nok hytter og lite gjennomgangstrafikk. På toppen av dette ligger det to bensinstasjoner i Degernes bare et steinkast unna hverandre. I Aremark er det mange hytter, mer trafikk og flere innbyggere. Potensialet er veldig stort, ellers hadde jeg ikke satset fire millioner, sier Pedersen.

Han har bodd i Aremark før, og kjenner mange folk i bygda.

– Det er flere som har ringt og vært glad for at jeg satser på bensinstasjonen.

Åpner klokka seks. Utvidelsen av stasjonen på cirka femti kvadratmeter skjer på baksiden av den eksisterende butikkdelen, på høyde med vaskehal-

Lappen på bensinpumpa i Aremark er snart historie. Shell blir til Best på nyåret. Senest 1. april er det igjen bensinstasjon i full drift i bygda.

len. Sistnevnte forblir som den er. Truls Pedersen skal fortsette å satse på oljeskift og dekkverksted. Han har vært i kontakt med Rikstoto og skal ha spilleterminal.

– Særlig i oppstartsfasen kommer jeg til å være mye i Aremark. Jeg skal ansette fem-seks mennesker, både på heltid og deltid. Ser for meg at jeg skal ta meg av servicer i Aremark noen dager i uka, og noen dager i Degernes.

Åpningstidene blir utvidet. Han skal åpne stasjonen klokka seks om morgenen på ukedagene. Lørdag og søndag åpner han klokka ni. Døren stenges klokka ni om kvelden, sju dager i uka.

– Før i tiden solgte man bare bensin og bilrekvisita på bensinstasjoner. Det er helt annerledes nå. Nå skal bensinstasjoner selge alt fra bensin og mat til medisiner. Bensinstasjonen er en slags buffer når man har glemt noe i butikken sier Pedersen, og legger til at han stortrives i bransjen.

– På 25 år i Degernes har jeg kanskje hatt hundre forskjellige ansatte. Pleier å si at vi har bare én ting her som ikke alle andre har, og det er oss selv. Vi skal hjelpe kundene våre. God service hele veien, og å være positiv gir goodwill. Og det er det vi lever av.

Papp - men ikke plast

På miljøstasjonene i Aremark kan du levere drikkekartonger, papir, papp og glass. Men ikke plast. Merkelig, synes mange.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Nå i disse tider hvor miljøet står i fokus, har det blitt en vane for folk flest å sortere avfall og levere dette på nærmeste miljøstasjon. I Aremark er det flere miljøstasjoner, men på ingen av disse stedene får en kvittet seg med plastemballasje, som utgjør en stor del av husholdningsavfallet.

Virksomhetsleder teknisk i kommunen, Tron Sverre Johansen, klarer ikke å svare på hvorfor det er slik.

– Men vi skal jobbe med å finne ut av det, sier han.

Aremarkinger etterlyser containere for plastemballasje ved miljøstasjonene.

Bankturen 2012 går til **SVALBARD**

4. juni – 7. juni

Mer info i brosjyre fås ved henvendelse tlf. 69 81 04 00 eller på epost@marker-sparebank.no

Man kan også gå inn på bankens hjemmeside eller kanskje aller best på www.norsktur.no/marker

Merk at påmeldingsfristen er satt til 1. februar 2012

Stolt sponsor av

www.marker-sparebank.no
Tlf. sentralbord 69 81 04 00
epost@marker-sparebank.no
[facebook.com/markersparebank](https://www.facebook.com/markersparebank)

– førstevalget

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Jørgen Sæterdal jobber med prosjektet «Grensesikkerhet» i Aremark, Marker og Rømskog.

Sammen om sikkerheten

Rømskog, Marker og Aremark har mange av de samme utfordringer når det gjelder samfunnssikkerhet og beredskap. Derfor samarbeider kommunene om prosjektet, som Jørgen Sæterdal er prosjektleder for.

Bakgrunnen for prosjektet er at kommuner har et lovpålagt ansvar for beredskap og samfunnssikkerhet gjennom blant annet sivilbeskyttelsesloven. Grenserådet har i den anledning søkt fylket om såkalte skjønnsmidler til prosjektet - noe som er innvilget. En seksti prosent stilling brukes til prosjektet, hvorav Rømskog står for 15 prosent av utgiftene, Aremark 35 prosent og Marker de resterende femti prosentene.

Ikke noe nytt. Forskrift om kommunal beredskapsplikt pålegger blant annet kommuner å ha en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Analysen skal forankres i kommunestyret. Noe av det analysen skal omhandle er eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen og i områder rundt, hvordan disse faktorer kan påvirke hverandre, utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunk-

sjoner og infrastruktur, og varsling og evakuering. For å nevne noe.

- Prosjektet handler om å få oppfylt kommunenes plikter i henhold til gjeldende krav og forskrifter. Dette er et omfattende arbeid med et stort og tungt bakteppe. Det stilles høye krav til hver enkelt kommune. Rømskog, Marker og Aremark er tre små kommuner med like problemstillinger når det gjelder samfunnssikkerhet og be-

redskap. Dermed er det hensiktsmessig å samle ressursene i dette prosjektet, sier Jørgen Sæterdal.

Han understreker at samfunnssikkerhet og beredskap ikke er noe nytt som kommunen er pålagt etter sommerens tragiske hendelser, men at prosjektet har vært i støpeskjeen en lang tid. Sæterdal har jobbet med sikkerhet og beredskap i kommunalt sammenheng i over 25 år.

Avisa Grenseland
fyller **5** år

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

I disse dager er det fem år siden den første utgaven av Avisa Grenseland kom ut. Ikke verdens viktigste jubileum, men likevel verd å dvele ved. Det var få som i 2006 trodde at AG ville leve lenge.

Bakgrunnen for at Avisa Grenseland i det hele tatt så dagens lys var behovet for en felles arena i kampen for å bevare Aremark, Marker og Rømskog som selvstendige kommuner. Politikerne hadde innledet et samarbeid som de kalte Grenseland. Det innebar tettere bånd mellom de tre kommunene. Bånd som i større grad ville gjøre Grenseland til en enhet, som igjen ville ta noe av presset fra tanken om kommunesammenslutning.

I mange tilfeller innebærer et interkommunalt samarbeid at innbyggerne får bedre tjenester, selv om man i noen sammenhenger kan være nødt til å reise til nabokommunen for å få utført det man tidligere hadde hjemme. AG har forsøkt å gi informasjon om hvorfor ting er som de er. Dessuten har AG forsøkt å gjøre innbyggerne bedre kjent med nabokommunene og menneskene som bor der. Reportasjer gjennom fem år har vist at vi har mye til felles, men vi har også våre særtrekk.

Informasjon. Kommunepolitikere, med ordførerne i spissen, var svært velvillige ved oppstarten. Næringslivet i Grenseland er ikke stort nok til å drifte en lokalavis. Derfor må kommunene bidra. Det har de gjort, og Avisa Grenseland har siden starten økt hyppigheten av utgivelsene. Den første utgaven kom i desember 2006. Så kom det fire utgaver i 2007, seks utgaver i 2008 og siden 2009 er det kommet en månedlig utgave, med unntak av feriemåneden juli. Uten velvillige politikere og

kommuner hadde dette vært umulig.

Det har vært både lett og vanskelig å holde på med Avisa Grenseland. Det lette har vært å finne interessant stoff til reportasjer. Det skjer mye spennende, og folk i de tre kommunene har vært svært positive. Av kapasitetshensyn har det vært begrenset hva vi har kunnet skrive om. Dessuten gir utgivelseshyppigheten klare begrensninger på nyhetsstoffet. Det vanskelige har vært økonomien. Det koster å lage avis, og næringslivet som helhet har bare delvis klart å bidra. Noen annonsører har vært trofaste i flere år. Andre har ennå ikke vært på banen. Men sammen med den kommunale innsatsen har det altså vært mulig å få AG ut i fem år.

Takk til Tor Fjeld! Tor Fjeld, avtroppende markedssjef og mangeårig journalist i Indre Smaalenenes Avis, skal få sin del av æren for at AG ble til og at AG fortsatt lever. Tor uttrykte tidlig glede over ideen om en lokalavis, men gjorde det samtidig klart at «det kommer aldri til å gå. Folk har prøvd før». Takk, Tor! Intet motiverer mer enn å høre at ting er umulig.

Men Tor Fjeld har samtidig vært en av AGs viktigste støttespillere. Han har gledet seg stort over Avisa Grenseland, og han har kommet med faglig ris og ros. Marker Sparebank har dessuten vært den viktigste og mest forutsigbare annonsøren i alle disse fem årene. Allerede har banken signalisert at den fortsetter sitt engasjement også i det kommende året.

Folk flest liker ikke for mye fokus på det negative. Selv om det også hører med til livet.

Fremtiden. Avisa Grenseland har hele tiden vært en snill avis. AG har fokusert på det positive, og det har gitt mange gode tilbakemeldinger. Folk flest liker ikke for mye fokus på det negative. Selv om det også hører med til livet. AG vil fortsatt lete frem de gode historiene, men trenden med synkende opplag hos dagsavisene vil føre til et stadig økende behov for alle typer nyheter og reportasjer. Tiden får vise om Avisa Grenseland kan fylle det tomrommet. Det er helt og holdent et økonomisk spørsmål.

Hva vil fremtiden bringe? Hva skriver vi når AG forhåpentligvis fyller 10 år? Ingen kan svare på det. Økonomien bestemmer. Det er massevis av godt lesestoff å hente ut fra Grenseland. Dersom prosjektet lar seg finansiere også i de neste årene, vil AG kunne bli hva som helst. Som i dag eller med hyppigere utgivelser. Og før eller siden tvinger det seg frem en satsing på nett. Da vil AG også kunne bli en dagsaktuell nyhetskilde. Det blir i så fall i tillegg til papirutgaven. For fortsatt er det mange som sverger til at aviser skal leses på papir. Ikke minst her i Grenseland. De positive tilbakemeldingene fra både unge og gamle er mange. AG dekker åpenbart et behov i vår region. Målet er at AG skal spille en stadig viktigere rolle i årene som kommer. Fem år med etablering unnagjort. Nå gjenstår det å videreutvikle produktet, slik at det blir en viktig del av våre lokalsamfunn også i årene som kommer.

34 portrettintervjuer

I de fleste utgavene av Avisa Grenseland har vi hatt et stort portrettintervju. Spennende mennesker er det mange av i våre tre kommuner. 34 av dem har vi forsøkt å komme ekstra godt under huden på.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

Det aller første portrettintervjuet hadde vi i september 2007. Kai Tjernnes i Marker, mangeårig lærer, fotball-leder og journalist, fikk livet snudd på hodet grunnet sykdom. Etter Kai har det blitt et godt utvalg fra både Aremark, Marker og Rømskog. Av de 34 portrettene, 22 menn og 12 kvinner, kommer fjorten fra Marker, elleve fra Aremark og åtte fra Rømskog. I tillegg har vi portrettert reiselivssjefen i Indre Østfold.

Portrettintervjuer er aktuelle når de leses, men etter hvert som tiden går, blir det lokalhistorie. Gudbrand Mellbye i Aremark og Arne Lindaas i Rømskog hadde spennende historier å fortelle. Nå er begge borte. Avisa Grenseland er således mer enn underholdning og informasjon. AG bidrar også til å sikre en viktig del av lokalhistorien.

Første AG

Den aller første utgaven av Avisa Grenseland kom i desember 2006. Førstesiden var prydet av de tre ordførerne Tore Johansen, Stein Erik Lauvås og Kari Pettersen. Mye av avisa inneholdt stoff om Aremark, Marker og Rømskog, om Grenseland-samarbeidet og tanker rundt fremtiden. Av innholdet ellers kan vi nevne reportasjer fra juleveidåpningen i Aremark, Kølen Sportcenter og intervju med Ola Vigen Hattestad, Rømskog skole, håndball i Ørje, Kanalmuseet og dampbåtmiljøet.

Portrettene. Disse er portrettert i Avisa Grenseland (A=Aremark, M=Marker, R=Rømskog):

Kai Tjernnes (M)
 Mary Anne Gløboden (A)
 Arne Lindaas (R)
 Rita Berget Lindblad (M)
 Jian Ke (A)
 Lars Johansson (M)
 Rune Jørgensen (R)
 Gudbrand Mellbye (A)
 Stein Erik Lauvås (M)
 Unn Merete Lie (A)
 Wolfgang Löwenherz (R)
 Frida Buschmann (A)
 Anlaug Johansen (M)
 Per Aage Budalen (M)
 Hans Petter Bergquist (R)
 Ole Svendsby (A)
 Nils Skogstad (M)
 John Thørrisen (M)
 Gunn Marit Gjemble (R)
 Magne Barane (R)
 Knut Magnus Kirkerød/Julie Nambudye (A)
 Kjersti Berg Sandvik (reiselivssjef)
 Trine Ulsrød (A)
 Finn Wahl (M)
 JP Vaaler (M)
 Fanny Krosby (M)
 Toralf Rud (A)
 Leif Krog (M)
 Inger Lise Gløboden (A)
 Torkel Tørnby (R)
 Else Marit Svendsen (M)
 Tore Robert Klerud (M)
 Geir Aarbu (A)
 Jeanette Myrvold Jansson (R)

Hein Hoogstad fra Nederland har bosatt seg i en husbåt i Ørje. Mannen har blitt en attraksjon. Livsnyteren storkoser seg. På julearrangementet var han en naturlig julenisse som barna flokket seg rundt. Men litt skrik ble det da en av de små forsøkte å rive skjegget av nissen. Forskrekkelser var stor da det ikke gikk, for her var det ikke noe løsskjegg.

Koselig førjulstreff

Det var god julestemning og høy trivselsfaktor i Marker rådhus da Grenselands nye innbyggere fra Nederland og Tyskland var samlet for å lære mer om norske juletradisjoner.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

Bak det hyggelige arrangementet sto Bolyst-prosjektet. Leder Bjørnar Storeheier strålte som en sol mens våre nye innbyggere koste seg med ribbe, surkål, medisterkaker, medisterpølser, riskrem, ingefærøl og masse annet snadder som vanligvis befinner seg på norske julebord.

– Vi har sendt ut innbydelse til 27 nederlendere og tyskere som har bosatt seg i Aremark, Marker eller Rømskog. Av disse var det 26 som meldte seg på. Det er en fantastisk respons, sier Storeheier, som håper at arrangementet kan bli en årlig tradisjon.

– Da vil vi nok utvide det til å gjelde alle innflyttere, uansett nasjonalitet, sa han.

Juletradisjoner. Noen av deltakerne på arrangementet har bodd i Grenseland i et par år. Andre er ganske ferske. Som familien Wijnstra. De storkoser seg på Kasbo i Marker. Fruen i huset, Femke, forteller på imponerende godt norsk

at familien kom til Norge i juni og trives utmerket.

– Veldig morsomt med et slikt arrangement. Vi blir bedre kjent med Norge og med hverandre, sa hun.

For å hjelpe til med integreringen, hadde Bolyst hentet inn Agnete Halvorsrud fra Marker Bygdekvinnelag. Hun fortalte om juletradisjoner og åpnet for en toveis dialog der både nederlendere og tyskere fikk fortelle om hva de er vant med av juletradisjoner fra hjemlandet. Flink ungdommer fra Ungdommens Kulturhus underholdt med norske julesanger.

«Norske» barn. Familien Vijlbrief har bodd i Rømskog et par år. De stortrives der. Mor jobber som sykepleier i kommunen, mens far er skogsarbeider for Jan Birger Holth. Barna Lars og Sanne er blitt norske gode som noen. Minstemann uttrykte det godt:

- Hva heter du? spurte vi.
- Lars, svarte 4-åringen.
- Er du norsk eller nederlandsk? Jeg er norsk, svarte han. Og ikke

Grenselands nye innbyggere fra Nederland og Tyskland storkoste seg på julemiddag i Marker rådhus. Femke Wijnstra (t.h.) bor på Kasbo i Marker. Ved siden av sitter Manon Vijlbrief, som bor i Rømskog med mann og de to barna Lars (i forgrunnen) og Sanne, som her sitter på Rita Berget Lindblads fang.

et snev av språket røpet noe annet.

– Vi trives godt i Rømskog. Føler at vi er tatt godt imot, sier mor Manon Vijlbrief.

– Men det er nok en fordel at vi begge jobber i kommunen. Da kommer vi tettere på folk, sier hun.

Viktig! Både prosjektleder Bjørnar Storeheier og kommunalsjef Vidar Østenby strålte da de så hvordan de nye innbyggerne koste seg.

– Det er viktig at folk som kommer

hit trives, uansett hvor de kommer fra. Det er noe av bakgrunnen for Bolyst-prosjektet. Vi skal få folk til å bosette seg her, og da er det selvsagt viktig at de trives og blir boende. Dessuten er det viktig at de som allerede bor her skal trives. Ikke minst må ungdommen ha et godt forhold til hjemkommunen. Det er bra at de reiser ut og får seg en utdanning, men det er både viktig og hyggelig om de senere i livet velger å komme tilbake, sier Storeheier.

Tømmerfløting på vassdraget

Tømmertransport gikk også luftveien. Denne banen fraktet tømmer fra Veden og over Tistedalen.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

I 1982 var det slutt på tømmerfløtingen i Haldenvassdraget. En mer enn 500 år gammel næring var lagt ned. Den moderne tid, med frakt av tømmer på landeveien, hadde definitivt gjort vassdraget som transportvei overflødig. Mange jobbet i fløtingen. Om sommeren var det en fin jobb, men når vinteren nærmet seg, var det ikke alltid like trivelig.

For mange år siden snakket vi med en gammel vassdragsveteran, Petter Dammyr i Strømsfoss. Han fortalte om mange gode minner, men også mange lange arbeidsdager.

– Jeg begynte i 1948 på dampbåten «Fem». Var dekksgutt og fyrbøter. Tok over jobben etter min yngre bror Johan som reiste i Tysklandsbrigaden, fortalte Dammyr.

«Fem» opererte hovedsakelig på strekningen mellom Skullerud og Ørje. Tømmer ble slept, og det var tungt arbeid. Før buntemaskinen kom, måtte tømmeret håndteres med muskelkraft.

– Vi jobbet også nedenfor Ørje, helt ned til Tistedal. Som fyrbøter måtte jeg håndtere store mengder ved. Det er utrolig hva som gikk med. Bare på strekningen fra Kroksund til Ørje fyrte jeg opp et billass med ved, sa Petter.

Lang sesong. Fløtingen var avhengig av åpent vann. Sesongen tok til så snart isen hadde lagt seg. Først sent på høsten, når isen ikke lenger gjorde det mulig å frakte tømmer på vassdraget, var det på tide for fløterne å gjøre andre oppgaver. Noen jobbet i Tistedal eller Halden. Noen kjørte tømmerbil i mange vintersesonger.

Fløtingen bød ikke på vinterjobb. For de fleste av fløterne var det bare å dra hjem og finne på noe annet å gjøre mens man ventet på våren.

Haldenvassdragets Fløtningsforening var en stor arbeidsgiver. Hundrevis av mennesker hadde sin inntekt fra

fløtingen. På Otteid var det stor aktivitet. Tømmer ble fraktet fra Stora Lee til Haldenvassdraget, via flere tekniske innretninger.

I 1956 ble det nedlagt på Otteid. Før den tid hadde det gått jernbane fra Gjøsbu til Bottenvika. Den ble nedlagt i 1925. Bilene tok mer og mer over.

Det kunne også være en farefull jobb. Mange fikk seg ufrivillige bad. Tømmeret, særlig når det var barket, var glatt. Og om høsten la isen seg på. Med frosne hender, tunge wirer og sterk strøm kunne det lett skje uhell.

Avvikling. I 1982 var det definitivt slutt. Tømmerfløtingen var over. Men for noen var det mer arbeid i vente. Det var store anlegg som skulle fjernes. Vinteren 1982-83 ble den gamle tømmerrenna, som ble bygget før århundreskiftet fjernet. Fra Tistedal og helt forbi Cathrineholm ble den demontert. Den var bygget i jern og måtte skjæres i lengder på fire meter. Kynningsrud løftet vekk lengdene og kjørte dem til Magnussens skrotforretning på Langbrygga.

Mange er ikke klar over at mye tømmer ble fraktet luftveien. Det var nemlig ikke bare tømmerrenna som ble brukt for å frakte tømmer ned til Saugbrugs. Ute i Femsjøen lå det enormt med tømmer. Mye av dette ble dratt opp til en opplagsplass ved Veden gård. Derfra gikk en luftbane over dalen. Luftbanen gikk nedenfor Spinderiet og hubelhuset. Derfra fulgte den veien ned til Fyrstikken.

Kommunene langs vassdraget har ikke glemt den betydningen fløtingen har hatt.

Store tømmerbunter ble fraktet luftveien på denne måten.

Historie. I dag er tømmerfløtingen historie. Men kommunene langs vassdraget har ikke glemt den betydningen fløtingen har hatt. Under Kulturminneåret 1997 valgte Halden den gamle slepebåten «Tista» som sitt kulturminne. Aremark valgte tømmerrenna ved Fjell bru, mens Marker valgte kjerraten på Otteid. På Ørje har man dessuten Haldenvassdragets Kanalmuseum, et flott museum som gir et fint bilde av en næring som la grunnlaget for Halden by og den velstand vi har i dag. Helt siden 1300-tallet er det fløtet tømmer på vannveiene i Norge. For over 150 år siden gjorde Engebret Soot en stor innsats for å gjøre fløtingen mer effektiv. Han sørget for å kanalisere vassdraget. Det ble bygget sluser på Ørje, i Strømsfoss, ved Krappeto og på Brekke. Det ble også anlagt kanalsystemer lenger nord i vassdraget slik at tømmeret kunne fraktes lettere fra tilstøtende vassdrag. Transporten mellom Stora Lee og Haldenvassdraget ble gjort enklere ved hjelp av skinner, kanal og kjerrat på Otteid. Alt dette er i dag anlegg som hovedsakelig fungerer som kulturminner. Men slusene er fortsatt til glede. Både for de restaurerte dampbåtene som frakter passasjerer, og for alle som nyter vassdraget i sine fritidsbåter. Men det skader ikke å skjenke en tanke til alle dem som gjennom årene har fløtet tømmer på vassdraget. Uten dem ville vårt lokalsamfunn sett helt annerledes ut.

NORGESFOR
ØST

Besøk våre butikker:

**Vi selger alt
i hageutstyr, hundefor, kattefor
og driftsmidler til landbruket.**

ØRJE, Haldenveien 71
Telefon 69 81 49 40

SLORAFOSS
Telefon: 63 85 46 60

www.norgesfor.no

Det nye filmrommet på Myrland ungdomsgård er populært. Fritidsleder John Erik Strøm er tilstede når blant annet Malin Thomassen (fra venstre), Maria Winters, Vebjørn Østensvig, Nikolai Winters, Håkon Nohr og Carl Håkon Espelund er på Myrland en mandagkveld i desember.

- Vi treff

Julen 2011

Bankens åpningstider i romjula
f.o.m. tirsdag 27.12.
t.o.m. fredag 30.12.
Kl. 10.00 – 14.00

Vi ønsker alle
en riktig god jul
og et godt nytt år!

Marker
sparebank

Tv-spill er populært på Myrland.

Biljardbord skal det være på et sted som dette.

es på Myrland

På ungdomsgården Myrland er det full fart en mandagskveld i desember. – Her er det kjempebra! Særlig filmrommet, sier unge aremarkinger i kor.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Det er mørkt, og regnet gjør den isbelagte gårdsplassen ved Myrland såpeglatt. Inne er det liv og røre. Det er en helt vanlig mandagskveld i desember. Denne kvelden er det juniorklubben som har inntatt kommunens egen ungdomsgård.

– **Et bra sted.** På kjøkkenet sitter fritidsleder John Erik Strøm og Elisabeth Jensen. Her selger de godis og andre lettlagde godbiter til sultne, unge aremarkinger.

To barn sitter og spiller tv-spill foran en stor flatskjerm. Noen andre spiller biljard i rommet ved siden av. Oppe i annen etasje er det mer liv og røre. En gjeng spiller musikk så det ljoemer i veggene, og de danser. En annen gjeng er på det nye filmrommet.

– Det har blitt kjempebra! Vi har sett på «Istid» her. Men vi trenger flere filmer! Sier Malin Thomassen og Maria Winters.

Jentene får medhold av Håkon Nohr, Carl Håkon Espelund, Vebjørn Østensvig og Nikolai Winters. De er på Myrland én eller to ganger i måneden, sier de.

– Vi er her for å treffe jenter! Sier én av gutta.

– For å treffe hverandre. Fordi alle bor så langt fra hverandre på bygda, er det bra å treffes et sted, sier en annen.

De er helt enig i at Myrland er et bra sted å være. Og det er morsomt å være med på turer til for eksempel «Laserworld».

Et fristed. I dag er det kun hovedhuset på Myrland som står til ungdommens disposisjon. For flere år siden ble det ytret et ønske om å innrede den tilhørende låven til mekkeverksted og øvingsrom. Det er noe både fritidsleder og barn fortsatt håper på kan bli virkelighet i fremtiden. Myrland er godt besøkt av ungdommen, sier John Erik Strøm.

– På mandager er det juniorklubb. Da pleier det å være cirka førti barn innom.

– Vi er her for å treffe jenter!

På tirsdager, når det er ungdomsklubb, er det mellom tjue og førti barn innom, forteller Strøm, som har jobbet med barn og unge i Aremark i snart to tiår. Han stortrives med jobben.

– Før Myrland holdt vi til i kjelleren på Furulund, så det er klart vi er fornøyd med å ha Myrland til ungdommens disposisjon. Dette er et kommunalt tilbud, som skal være et fristed for barna - men under ansvar. Her kan barna møte jevnaldrende, spille playstation, høre på musikk og så videre. Så arrangerer vi turer og temakvelder. Disse pleier å være populære, forteller Strøm.

Modellflyving. Tusenfryd, Liseberg og Laserworld er blant populære utfluktsmål. Halloween feires, og det arrangeres tacokvelder og dataparty to ganger årlig.

– Selv om Aremark er et lite sted, så er det et høyt aktivitetsnivå her på Myrland, sier Strøm.

Han forteller at stedet er under stadig utvikling og nevner blant annet om neste års planer. Da skal barna lære seg modellflyving, de som vil. Fremover vil det også være åpent på Myrland på fredagskveldene.

Vindmøller har en dominerende posisjon i landskapet. (Ill.foto Charles Cook)

Vindmøller engasj

Skal Vestfjella i Aremark brukes til en stor vindmøllepark, eller skal Vestfjella bevares som et uberørt område. Det er debatten som stadig tiltar i styrke i Aremark. Om kort tid kommer en konsekvensanalyse. Da vil debatten tilta i styrke.

TEKST: ØVVIND OTTERSEN

Et utdrag av konsekvensutredningen er allerede kommet ut til noen medier. Der kan vi lese om hva en slik vindmøllepark kan omfatte. Det er ikke småtteri. 54 vindmøller, hver på 180 meter, spredt over hele Vestfjella, fra Skodsberg til Strømsfoss. 180 meter er høyt. Til sammenligning er det tre ganger så høyt som Svinesundbrua. Det er så høyt at en vindmølle på torget i Halden vil rage langt over Klokketårnet på Fredriksten festning.

For å bygge og drifte vindmøllene skal det anlegges 32 kilometer med skogsbilveier. Noen eksisterende veier skal rustes opp, men mange må bygges nye. Det kommer en trafostasjon midt i parken,

og det skal bygges kraftlinje fra trafostasjonen i retning Halden. Vindmøllene vil avgi støy, og utbyggingen vil påvirke både arter og friluftsinnteresser. Så godt som alle innbyggerne i Aremark vil bli berørt av utbyggingen, uansett om de er aktive brukere av Vestfjella eller ikke. Noen aremarkinger har gått hardt ut og sagt at de flytter fra kommunen om vindmøllene kommer. Andre sier at kommunen ikke har råd til å si nei.

For og imot. Diskusjonene i Aremark har pågått lenge. Vestfjellas Venner jobber hardt for å stoppe planene. Mange sympatisører er på banen, og høstens kommunevalg viste at det er motstand mot planene. Venstre stilte liste for første gang på mange tiår. «Nei til vindmøller»

Vestfjella byr på en rekke naturperler. Disse vil påvirkes kraftig av en vindmøllepark. (Foto: Gunnar Arvesen)

Kutjern er ett av veldig mange små fiskevann som preger Østfolds største uberørte villmark - Vestfjella. (Foto: Gunnar Arvesen)

Det er mange som benytter seg av mulighetene for fiske og friluftsliv i Vestfjella. (Foto: Gunnar Arvesen)

erer i Aremark

var partiets fanesak, og velgerne responderte med å stemme inn to representanter i det nye kommunestyret.

Hva mange tilhengere av vindmøller det finnes i Aremark er det ikke lett å si. En rekke grunneiere har signalisert at de er positive til prosjektet. De politiske partiene, med unntak av Venstre, avsto fra å flagge side før valget. Alle ville vente til konsekvensutredningen var klar. Nå er det like før, og aremarkingene venter i spenning på fortsettelsen.

Hvem avgjør? Hvem skal avgjøre om det skal bli vindmøller eller ikke i Aremark? Arbeiderpartiet har programfestet at de vil ha folkeavstemning. Samarbeidspartner Senterpartiet, som også har ordføreren, mener at de folkevalgte

Så godt som alle innbyggerne i Aremark vil bli berørt av utbyggingen

skal ta avgjørelsen. Her er det duket for politiske diskusjoner. Den endelige avgjørelsen tas på sentralt hold, men det er helt klart at lokale synspunkter vil bli tillagt vekt. Kun to av flere titalls vindmølleprosjekter i Norge er vedtatt mot hjemkommunens vilje.

Halden sa nei. Det er selskapet Havgul som vil bygge vindmøllepark i Aremark. Opprinnelig var det planlagt en park som også gikk inn i Halden kommune. Men politikerne i Halden sa tidlig nei. De mente miljøkonsekvensene ville bli for store. Kollegene i Aremark ville vite mer og sa ja til en konsekvensutredning. Derfor ble planene omgjort, og hele den foreslåtte vindmølleparken er lagt innenfor Aremarks grenser.

– Det som opprører Vestfjellas Venner og mange andre er at en vindmøllepark vil gjøre det største inngrepet i Aremarks natur siden istiden. Østfolds største uberørte villmark vil bli ødelagt. Tilhengerne mener at kommunen sårt trenger de pengene som en vindmøllepark vil generere.

Vi går spennende tider i møte i Aremark. Siste ord er definitivt ikke sagt i denne saken. Straks konsekvensutredningen foreligger, vil debatten tilspisses. Det er å håpe at aremarkingene kommer på banen, uansett ståsted. En vindmøllepark vil endre kommunens karakter dramatisk. Spørsmålet om natur og villmark skal ofres for økonomi vil stå sentralt i debatten fremover.

Bærbar gave fra banken

Seniorsurfere i Marker er takknemlige for å ha fått tre bærbare pc'er i gave fra Marker Sparebank. Nå blir det enda lettere for den eldre garde å lære seg blant annet nettbank i Frivilligsentralen.

Jan Eugen Furulund (til venstre) og Åse Andersen har vært med på «Seniorsurf» i regi av Frivilligsentralen. I fremtiden har de tilgang til tre nye bærbare maskiner - en gave fra Marker Sparebank ved Tor Fjeld (til høyre).

Det var i fjor Frivilligsentralen i Marker arrangerte såkalt «Seniorsurf» for første gang. For å lære de eldre enkle triks på datamaskinen eller å bruke nettbank. I stedet for å gå gjennom for mange temaer på kort tid - ønskes det nå å starte opp en månedlig klubb for surferne fra nyttår.

Positivt tiltak. – Da kan man lære seg én ting av gangen, i stedet for å rase gjennom mange temaer på en gang, sier Åse Andersen, en av mange ivrige seniorsurfere i Marker.

Hun og Jan Eugen Furulund gleder seg over gaven fra Marker Sparebank. Tre bærbare pc'er som vil stå til disposisjon i Frivilligsentralens lokaler i enden av rådhuset kommer godt med.

– Vi har fått låne noen datamaskiner på rådhuset når vi har hatt slike opplegg før. Det har kanskje vært gamle maskiner til politikerne, og disse har ikke vært oppdatert. Derfor sendte jeg en mail til Tor Fjeld i banken og spurte pent om de ville bidra med noe, siden budsjettet til Frivilligsentralen er begrenset. Vi hadde ikke forventet å få tre nye maskiner. Dette er vi veldig takknemlige for, sier Freddy Hagen i Frivilligsentralen.

Avtroppende markedssjef i Marker Sparebank, Tor Fjeld, synes det var hyggelig å kunne bidra.

– Vi i banken var helt enige i at dette går vi for. Vi lever i et informasjonssamfunn, og folk må ha tilgang til pc. Vi synes dette er et positivt tiltak, og det er klart vi ønsker oss at kundene våre skal lære seg å bruke nettbank, kommenterer Tor Fjeld.

Det er altså på nyåret den nye klubben i regi av Frivilligsentralen har planlagt å starte opp. Det skal være et uformelt tilbud, og det blir ulike friville som vil lære bort data- og nettbruk.

Juleglimt fra Ørje

KRISTINE NORDENG-HELGESEN, FOTO

Helt i slutten av november var det igjen tid for julegateåpning og tenning av juletreet i Ørje. Her kommer noen glimt fra arrangementet.

Moteshow med visning av vinterens barnemote i regi av Mamsen & Mini med unger var et artig og nytt innslag under julegateåpningen i Ørje.

Tradisjonen tro deltok speiderne i Marker under julegateåpningen i slutten av november. Mange var innom julemarkedet.

Små nisser hoppet i høyet.

Blomster i Ørje

Det er godt å se at noen fortsatt har tro på å selge blomster i Ørje.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

For et drøyt år siden flyttet Gunn Marit Gjemble fra Rømskog sin blomsterforretning fra Rema 1000-bygningen til Ørje-senteret. I høst stengte hun dørene til sin butikk i Ørje. Det varte heldigvis ikke lenge – at Ørje var uten blomsterbutikk.

Noe ekstra fint. Hilde Nyborg Braarud synes det var for ille at Marker ikke skulle ha egen blomsterbutikk. Hun tok utfordringen på strak arm, og gjenåpnet sitt blomsterbinderi «Deilig er Jorden» i storgata.

– Jeg synes dette er et viktig tilbud å opprettholde lokalt. Nå som dagligvarebransjen har tatt over mye av varene en tradisjonell blomsterbutikk

tilbyr, satser jeg mer på eksklusive varer og blomsterbinding. Jeg tar imot bestillinger per telefon til alle anledninger, både sorg og glede, forteller Hilde Nyborg Braarud.

– Hvis noen er ut etter noe ekstra fint, så kan de gjerne ringe en dag eller to i forveien. Jeg kjører til Oslo for å hente blomster på engrostorget, og holder åpent i butikken mellom klokka 12 og 16, sier hun.

I tilknytning til den delikat innredede blomsterbutikken er det et galleri som Nyborg Braarud leier ut til utstillinger eller til andre anledninger. Hun er på jakt etter noen som ønsker å drive baren som er i tilknytning til lokalene i Storgata i Ørje.

«Deilig er Jorden» er det lokale stedet man får tak i eksklusive blomster til spesielle anledninger. Hilde Nyborg Braarud har gjenåpnet butikken i Ørje.

Årets julemesse på Ørje Brug var godt besøkt.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Mange fine, hjemmelagde gaveartikler var til salgs.

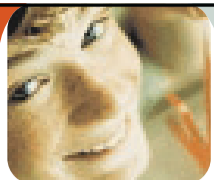
Jul på Bruget

Årets julemesse på Bruget trakk mange handlelystne til Ørje den første søndagen i desember. Her fikk man tak i hjemmelagde julekort, julebakst, julegaver og julenek, for å nevne noe. Denne dagen ble også salgsutstillingen til Galleri Lille Martine på Galleri Ørje Brug åpnet, med et bredt spekter av fargerik kunst til salgs. Det manglet ikke på flotte julegaveartikler her, til den som var på jakt etter noe helt spesielt. Ikke tvil om at årets julemesse på Bruget hører julen til. Det var mange besøkende og til tider trangt om plassen.

Variert salgsutstilling på Galleri Ørje Brug.

Tenkt på det lenge?
Bli fosterforeldre!

FOSTERHJEMSTJENESTEN

Inviterer til åpent informasjonsmøte

10. januar kl. 18
Fylkeshuset, Sarpsborg

Velkommen!

Tlf. 466 16 900

www.fosterhjem.no/sarpsborg

EN PLASTBEDRIFT MED 40 ÅRS ERFARING

Vakuumforming
og CNC-fresing
av plast

Ny Plast

Moene, 1798 Aremark. Telefon 69 19 84 88
www.nyplast.no • e-mail: benthe@nyplast.no

AREMARK
KOMMUNE

ønsker alle innbyggere
og øvrige samarbeidspartnere

*Riktig God Jul
og et fredfylt
Nytt År!*

Det skjer i Grenseland

22. DESEMBER TIL 25. JANUAR

DESEMBER

TORS DAG 22. DESEMBER
Sol-snu-fest i Strømsfoss,
Kanaltangen fra kl. 17.30.

FREDAG 23. DESEMBER
Tradisjonell familieguds-
tjeneste i Klund kirke kl. 18.

LØRDAG 24. DESEMBER
Julaftengudstjeneste
i Rømskog kirke kl. 16.

Julaftengudstjeneste i Ørje
kirke kl. 14.

SØNDAG 25. DESEMBER
Høytidsmøte i Rømskog
bedehus ved Runo Lilleaasen
kl. 11.

MANDAG 26. DESEMBER
Høytidsgudstjeneste i Klund
kirke kl. 11 og gudstjeneste på
eldresenteret i Rømskog kl. 11.

Ungdomsforeningens
juletreff i Rømskog.

TIRSDAG 27. DESEMBER
Søndagsskolens juletreff i
bedehuset i Rømskog.

LØRDAG 31. DESEMBER
Midnattsmesse i Rømskog
kirke kl. 23.15.

SØNDAG 1. DESEMBER
Nyttårgudstjeneste i Ørje
kirke kl. 12.

JANUAR

TIRSDAG 3. JANUAR
Juletreff i Ørje kirke kl. 17.

SØNDAG 8. JANUAR
Aremark Bygdekvinne-
lag arrangerer tradisjonell
juletreff på Furulund fra kl. 16.

TIRSDAG 10. JANUAR
Strikke kafé i kantina på Fosby-
kollen. Fra kl. 18 til 21.

TORS DAG 12. JANUAR
Bygdekino i Aremark. Kl. 18
vises «Alvin og gjengen 3».

Årsmøte i Rømskog Misjons-
forening kl. 19 på Rømskog
bedehus.

Møte i Rømskog pensjonist-
forening kl. 18 på Kommune-
huset.

LØRDAG 14. JANUAR
Seniordans på Furulund fra
kl. 12. Alle danseglade over
55 år er hjertelig velkomne!

TIRSDAG 24. JANUAR
Foto grunnkurs i regi av
Frivilligsentralen og Aremark
Bygdekvinne-
lag. Fra kl. 18 til 21.

ONSDAG 25. JANUAR
Pensjonister i Rømskog treffes
på Elviras kafé kl. 11.

Åpent møte om boligsitua-
sjonen i Rømskog på
Kommunehuset. For alle som vil
bidra med kreative innspill. Fra
kl. 19 til 20.30.

Soot hviler i Øymark

Engebret Soots innsats for Haldenkanalen er større enn de fleste aner. Han kanaliserte Haldenvassdraget, og fortsatt har vi stor glede av mannens fantastiske pågangsmot og ikke minst hans kunnskaper.

Engebret Soot bodde en tid på Østre Otteid. Han ble født 26. mai 1786 og døde 3. mars 1859. Han ble gravlagt på Øymark kirkegård.

Engebret Soots familiegravsted ved Øymark kirke ligger fint til under et stort tre. (Foto: Øyvind Ottersen)

Informasjon fra Aremark kommune

Åpningstider på rådhuset i romjula

Kl. 09:00 til 15:00
 www.aremark.kommune.no
 Tlf. 69 19 96 00
 post@aremark.kommune.no Aremark kommune er på facebook.

Ledig vikariat

som helsesøster i Aremark kommune. Det søkes i perioden 01.02.2012- 01.10.2012 etter helsesøster i 80 % vikariat med mulighet for videre forlengelse i en viss stillingsbrøk. Stillingsstørrelse kan også eventuelt diskuteres. Søknadsfrist 23.12.1011 Se www.aremark.kommune.no for kontaktopplysninger.

Aremark kulturkontor ber alle lag og foreninger melde inn sine arrangement for 2012 til kommunens kulturkalender. Send over informasjon til e-post rita.lindblad@aremark.kommune.no

Informasjonsperm for Aremark 2012

Ønsker du å ha med ditt foretak i informasjonspermen for 2012 så ta kontakt med Rita Berget Lindblad, kultur, næring og informasjon tlf. 98 21 21 79 e-post rita.lindblad@aremark.kommune.no
 Permen ligger fremme der folk ferdes. En fin mulighet til å gjøre ditt foretak kjent blant innbyggere og tilreisende i Aremark.

Seniordans

Furulund, lørdag 14. januar. Seniordans Norge kommer til Aremark for å presentere norsk seniordans lørdag 14. januar. Vi er plukket ut som en av 4 Østfoldkommuner i et nytt danseprosjekt. Målet er å få startet en lokal dansegruppe i kommunen vår. Tilbudet er gratis. Seniordans Norge står for opplæring av instruktør og materiale til oppstart av en lokal gruppe. Seniordans er tenkt for alle fra 55 år og oppover. Alle er hjertelig velkomne!
 Kunne du tenke deg å bli skolert til danseinstruktør for seniordans? Ta kontakt med Rita Berget Lindblad, tlf. 98212179

Røykesluttkurs

Nå kan du gi bort et røykesluttkurs eller snusekuttkurs i julegave. Kontakt AOF tlf. 69 88 26 94 unni.odegard@aof.no. Hensikten med kursene er at du skal slippe å løse en stor utfordring alene. Det sier kursveileder Unni Ødegård i AOF, som er praktisk ansvarlig for tobakkssluttekursene. Hun understreker at kursdagene blant mange oppleves som et lyspunkt i hverdagen. Humor og støtte preger mange av samlingene. Vi samler mennesker som er i samme situasjon og derfor har gode forutsetninger for å hjelpe hverandre. Hver kurskveld varer i cirka to timer, og AOF er kursansvarlig. Kursene består av tre faser. Den første brukes til å motivere, og forberede deltagerne på hvilken utfordring de står overfor. Deretter følger en nedtrappingsfase, før alle skal slutte den fjerde kurskvelden, sier Ødegård. Hun forteller videre at man i den siste fasen vil jobbe med snuskuttet, og de eventuelle problemene som oppstår. Ellers er metodikken kjent for å gi bedre resultater enn mange av de andre hjelpemidlene som er på markedet, eksempelvis nikotintyggegummi og røykeplaster, avslutter hun. Les mer på www.ostfoldhelsa.no

Badet jubilerer

Badet på Furulund har 20 års jubileum. Det blir feiret lørdag 7. januar kl. 10-14. Alle er hjertelig velkommen! Hilsen badevaktene

**BARNEVERN
 VAKTEN**
 FOR INDRE ØSTFOLD
 - for barn i akutt situasjoner

Telefon: 91 38 92 93
 Åpningstid:
 Hverdager kl. 16-08.
 Helger og høytider:
 Hele døgnet

Aremark kommune ønsker alle en riktig god jul og et godt nytt år!

Informasjon fra Marker kommune

Marker kommune

Besøksadresse; Storgt. 60, 1870 Ørje
 Postadresse; Postboks 114, 1871 Ørje.
 Telefon: 69 81 05 00
 post@marker.kommune.no
 www.marker.kommune.no

Åpningstider i julen:

Marker rådhus: tirsdag 27.12 - fredag 30.12: 08.00 - 13.00
 Marker bibliotek: tirsdag 27.12 og torsdag 29.12: 10-13.
 Julaften og nyttårsaften: stengt.

HUSK Å LESE AV VANNMÅLEREN INNEN 31.12.2011.

Du kan nå registrere vannmåleravlesningen på www.marker.kommune.no

Synes du forbruket ditt er høyt? Kanskje du har en kran som står og drypper, eller en lekkasje på ditt private ledningsnett?

Les mer om hva dette koster på www.marker.kommune.no, under tjenesten Vann og avløp, dokumentet Lekkasje koster mye!

Marker kommune ønsker alle en god jul

Informasjon fra Rømskog kommune

Møte om boligsituasjonen

Det holdes et åpent møte om boligsituasjonen i Rømskog på Kommunehuset. For alle som vil bidra med kreative innspill og ønsker å være med på å forme Rømskog i fremtiden. Fra kl. 19 til 20.30.

Åpningstider i julen

Kommunen og NAV:
 27.12 til og med 30.12: kl. 10 til 14.

Trimrommet

er åpent i romjula fra kl. 10 til 14. Henvend deg i resepsjonen for opplåsning.

Biblioteket

er stengt i romjula.

Rømskog kommune ønsker alle en god jul og et godt nytt år!

God Jul og Godt Nytt År til nye og gamle kunder

Bilreparasjoner
 Periodisk kjøretøykontroll
 Drivstoff
 Norsk Tipping
 Norsk Rikstoto
 Trav Direkte
 Aviser og ukeblader
 Kiosk
 Hyggelig prat

O. MOSBÆK & CO

Storgt 36, 1870 Ørje. Tlf. 69 81 10 40. Fax 69 81 34 10

SISTE

Avisa Grensland
Fosby, 1798 Aremark

TELEFON 99 22 1798

Radio 5

INDRE ØSTFOLD NÆRRADIO AS

Edsberg • Marker • Rakkestad • Rømskog • Trøgstad

HØR OSS PÅ FM-FREKVENSENE

102, 9–104,7–105,7–107,0

ELLER WWW.RADIO5.NO.

Vinn inntil kr. 24.000 på vår
RADIOBINGO TIRSDAG KL. 20.30

Jacqueline Wibier solgte belgisk julesjokolade under julemessen på Ørje i desember. Hun drømmer om å åpne en liten butikk etterhvert. Hun har allerede fått opp nettsiden sjokoladehagen.no

Starter «Sjokoladehagen»

Jacqueline Wibier flyttet sammen med mann og barn fra Nederland til Marker for bare noen få år siden. Nå starter hun for seg selv og har planene klare for «Sjokoladehagen» sin.

Hun er utdannet helsesekretær, men la karrieren på hylla når tvillingen Lars og Nienke kom til verden. Familien flyttet til Marker fra Nederland i 2009 og angret ikke et sekund.

130 kilo sjokolade. – Etter å ha vært hjemme med barna en stund, har jeg lyst å komme meg ut og bli ordentlig integrert og lære meg språket. Det finnes ingen jobber innenfor feltet mitt her i nærområdet. Derfor fant jeg ut at jeg like godt kunne starte for meg selv,

forteller Jacqueline engasjert.

Som sagt så gjort. I høst startet hun prosessen med å få registrert firmaet «Sjokoladehagen» og ordne nødvendige tillatelser fra Mattilsynet. Før jul kom de første varene over grensen - 130 kilo med ekte belgisk julesjokolade.

– Det slo meg at det finnes veldig lite utvalg i norske butikkyller når det gjelder julesjokolade. Alt smaker likt og ser likt ut. Belgisk sjokolade er verdenskjent for sin gode kvalitet. Jeg ønsker å gi nordmenn en smakebit av dette, frister

Jacqueline Wibier.

1300 poser med delikate små julenisser, julekranser, juletrær, bjeller og så videre selger hun nå før jul. På julemesse på Bruget, og hun har solgt varene ved inngangen til dagligvareforretningene i Ørje.

– Jeg ønsker å starte en liten butikk med belgisk sjokolade, hvor jeg kan stille ut varene. Det har alltid vært en drøm. Sjokoladen skal være av høyeste kvalitet og håndlagd. Håper å kunne være med på å blåse liv i Ørje sentrum og sette stedet på kartet, sier hun.

Neste avis

Neste utgave av Avisa Grensland kommer ut 9. februar og blir distribuert i Aremark, Marker og Rømskog, samt til utenbygds abonnenter. Avisa Grensland vil også være tilgjengelig i de lokale dagligvareforretningene, bensinstasjonene, Marker Sparebank,

Bakergaarden, Solstrand Terrasse, Furulund og i de tre rådhusene. Ta kontakt dersom du har et budskap du ønsker å formidle, det være seg redaksjonelt eller i form av en annonse.

Telefon: 99 22 17 98
Email: post@byline.as